BAGILLA
14
Igandea

Bilbao, 1936

Euzkadi

AŔPIDE-SANEUŔIJA
Bilbao'kua ... ... 9,00 iŕko. iru iĺe.
Bilbao'atazkua ... 11,25 » »
Idazki-itunmena ... 62,00 » urtez
Atzeŕijetakuak ... 112,50 » »

Beldayen itunduba

XIV urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17,1.° || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 7.322 zenbakija

Gayak

ARABIAŔ BATEN AZKEN -NAYA

Arabiaŕ agura zaŕ bat, ilṫamuban zala, beŕe azken-naya ageŕtu biaŕ ebala-ta, olantxe mintzatu zan:

"Ene ondasun gustijak kutxa baten jaŕi dodaz. Eta ondasun gusti areik, gixaŕtian zoruntsubena dala agertuten dabenarentzat ixango dira."

Azken-naya agertu ebanian, ilṫamuban aurkitzen zan arabiaŕa, il-egin zan.

Aren azken-guramena, baña, bixirik geratu zan-eta, eŕi-ziaŕ edatubaz, jauregi aŕo aldintsu ta landeŕ-etxe txiruentaraño eldu zan, eta kutxako ondasun-zoŕua zala ta etzala, buŕuka-muŕuka itzalak soŕtu.

Eta buŕuka ta muŕuka, ez ta bai, ṫa au, ori ṫa bestia, arabiaŕ zaŕak agertu eban azken-nayaren anotsa, bakaldun-jauregiraño eldu zan.

Eta bakalduna, be, kutxa aretan saŕtuta eguan ondasun-zoŕuak igiṫuta, bera eskuratzeko gertetan asi zan, gixaŕtian bera baxen zoruntsurik iñor be etzala esaten.

Eta bakaldunaren esana, beste gustijak agertu ebenen ganetik jaŕi zan. Beraz, kutxeaz jabetu zana be, bera ixan zan.

Eta kutxea eskubetan aŕtu eban. Kutxa-estalkija uŕatu be bai, baṫa baŕuban idoro ebazanak begiratu ta azteŕtuten asi be.

Kutxa-baŕuban idoro ebazanak, baŕiz, onixek ixan ziran: aŕi bat, leyaŕ-zati batzuk, eta idazki bat.

Bakaldunak idazkijari eldu eutsan, eta bertan, auxe irakuŕi:

"Gixaŕtian zoruntsubena ba'ziña, txindi-biaŕik etzenduke ixango."

Arabiaŕ agure zaŕak bere azken-naya agertuteko idatzi eban idazki arek, ogasun-biĺa kutxaratu zan bakaldun txindi-zaliari, baŕe-gura aundirik ezeutsan emon. Irakatsi edeŕa bai, oraṫiño, gixaŕte osuan zoruntsubena dala-ta agertuten dan gixakijak, beste ogasun-biaŕik eztau ixan be-ta.

Ogasun-biĺa juan zan bakaldun txindi-zaliarentzat ez-eze, geuretzat, be, ikaspide edeŕa da au. Eta ikaspide edeŕa dalako imiñi be egin dogu.

OKEŔKERIJAK

Orain egun batzuk zirala, oŕ zorijoneko Gaztela "katolikean" jazo zan jazokun baŕagaŕi bat bide zala, baŕiak baŕe egin ixan doguz.

Gaztela "katolika" oŕetan jazoko eztanik eztago egon be.

Eta jazokun onetako buru nausijak, "gente de orden" dirala esaten daben oŕeik ixan dira, Bilbao'ko "La Gaceta del Norte" "katoliku" - eredu agertu gura leuken izpaŕingijak, done ixena imiñiṫa altara nausijan jaŕiko leukezan "derecha" oŕeṫakuak: karlataŕak-eta, irakuŕle.

"Gente de orden" edo diralako oneik, txapel-okeŕen adizkide aundijak doguz. Eta txapel-okeŕai dautsen lotsa ta maṫasunaŕen (?), txapel-okeŕak geŕutia otu yake. Edo argijago esanda: txapel-okeŕak paltzipiketia".

Otu, ta egin be bai. Txapel-okeŕak txapel-okeŕ "paltzipikeu" dabez, ba.

Txapel - okeŕak egiṫen dabiltzanak "okeŕkerijak" egiṫia aŕitzekua be ezta-ta, okeŕkerijori zuzen-antzo auŕera eruateko, janzkijak-janzki josi dabez, eta txapelak-txapel okeŕtu...

Okeŕ dabiĺanari gauza zuzenik urten be ezin leikijo-ta, "gente de orden" oŕei be, auŕerantz jaurti biaŕ dabela-ta gertau eben daunbadeak, atzetik urten ixan dautse, ta euren ames gustijak alpeŕik galduta imiñi.

Euren asmo gustijak okeŕ urten dautsela, esan gura dogu: "paltzipikaziñua" eruan gura ixan daben lekuraño eruan orduko, azeri-lakirijuan jausi dirala... ¡A gixagaxuak! Okeŕ-okeŕka ibilṫen asi dira: euren neuŕiko "txapel-okeŕak" egiṫen.

Eta laŕegi okeŕtu ixan diralako, okeŕeko bidia aŕtu dabe, ta "paltzipikadoriak" jausten diran lapuŕ-lexara jausi.

¿Eta orain? Ixil-mixilka ta neuŕi-meuŕi barik josi ixan dabezan janzkijakaz eta txapel-okeŕakaz, ¿orain zer egiṫeko...?

Oneik eskoṫaŕ "katoliku"-eredu bakanok asmauko eztauskubenik eztago egon be.

Egun baten, jeltzaliak "masoyak" zirala asmau eben, eta idazti-bidez iragaŕi. Eta nasai-nasai geratu ziran..

Geruago, baŕiz, matxinaŕak gintzazala esan eben, txeŕen-kumeak eta beste zeozer geyago gintzazala be bai...

Eurak, ostera, doniak, "gente de orden"...

Euren esanak, baña, euren egiñenak guzuŕtetan dabez. Euren egiñenak erakusten dauskubenez, ba, "paltzipikadore" batzuk dira: euren eŕiketa loya aldeztutiaŕen, uskuŕtzea bera be, "paltzipikeu" gura ixaten dabenak; euren eŕiketa zikiña bide dala, txapel-okeŕakañokuak ixunduten dabiltzanak.

Beraz, irakuŕle, eskoṫaŕik ikusten dozunetan, begi-zuŕ ibiĺi, ṫa bada-ezpadan be, "aṫearen"-egin, oŕeik "paltzipikadoriok", txeŕena gotzon janztziṫa erakusteko be, gai dirala dirudije-ta.

¡EURIJA, TA EURIJA!

Aurtengo udea baxen euritsurik eztogu iñoz ezagutu ixan.

Gu baño zaŕaguak be bardin diñue.

Atzo, Andoni deunaren jaya, iñoz ezagutu ixan dogun egunik loŕiñena ixan zan.

Ori zala-ta-edo, Urkiola'ra be, iñozko gitxijen juan zirala entzun dogu.

Urkiola'k, aurten areyo asko ixan be ixan dauz: batetik, euri-loŕiña. Eta bestetik, tximist-purdijen opoŕa.

Areyo bi oŕeik auŕka dirala, ¿nor Urkiola'ratuteko?

Antxiña, bai. Antxiña, tximist-purdirik ezeguanian eta bagiĺa'n 13'gaŕenian uda-erako eguraldi berua ta argija ixaten zan aldijan, Andoni deunari eraspenezko ikeŕtalditxuba egiṫeko tximist-purdi biaŕik etzan ixaten. Orduban oñez juaten ziran, eta oñez etxietara biuŕtu be.

Orduko zinismena ta gaurkua, baña, orduko udea ta gaurkuaren antzekuak dira: areik, benetakuak. Orainguak, ostera, guzuŕezkuak.

Aurtengo udea otza da, ba, kistaŕ-zinismenaren antzekua.

URIBITAŔTE'TAŔ IBON.

Euzkotar Umien Aldez

APALKERIAK

"Bulaŕa zulatu ziran ezbeaŕak bere estenaz. Biotz zauritxak odol goŕia ixuri zuan. Eta nolzpait lore-gañean luŕundu zan.". — PAUL VERLAINE. "Bon chevalier masqué..."

Danok dakigun bezela ume danak ez dira berdin burutsu ez gutxiago izan oi. Bai dira umeak oso buru gutxikoak, adimen labuŕekoak. Abek, gaxoak eurekin dute lanik asko.

Baña guraso batzuek, onelako umeai asiera ona emateko erabiĺi beaŕ dan era alde batera utzita erarik txaŕenak erabiĺi oi dituzte.

Umeak ez du eŕurik tentela edo buru gutxikoa izateaz. Umeari, jayotzatik buru argia izan aŕen adimena geroago ilundu lezakio gaxo bat igaro dualako, edo bilduŕ izu aundi batean bere burua ikusi dualako (uretara erorita ia itoan ateratako ume bat, edo beribil batek azpian aŕapatutako ume bat eta abaŕ).

Umea berez buru argiduna izan aŕen tenteldu leike baita ere erori eta buruan nai bizkaŕ ezuŕean kolpe txaŕ bat artu dualako. Gure gorputzak eta gure gogoak alkaŕekin dituzten artu emanak eta zer ikusiak estuak, asko eta eskutuak baitira!

Ume batzuek tentelak edo adimen gutxikoak izatea beŕiz, gurasoen eŕua ere izan leike, zegaitiak emen ezin azaldu nezazke baña. Iñoiz-ez-iñoiz ez da umea bere adimen ilunaren eŕudun, bere naimenetik at daudelako bere buru uŕijaren zegait ugariak.

Ala ere guraso batzuek ume tentelak euren gogoz edo eurak naita tentelak bai'litzakez bezela artzen dituzte. Eta oŕetarakotxe bai ez dagoala eskubiderik!

Adibide bat ipintzera noa. Amabi urtedun mutiltxo bat bialtzen du bere aitak idazki bat zertifikatzera. Mutiĺa lelo xamaŕa da, au batetik, eta bestetik aitak ez dizkio beaŕ bezela azaldu idazkia zertifikatzeko zerzeladak.

Mutiltxoa juaten da koŕiora eta ate-atean aitak besteetan baño zerbait geyago zeŕ-edozeŕ esan ete dion edo oroitzen da. Baña gauza garbirik ez zayo oroitzen. Bere adimenaren gaiak uŕiak noski. Eskuetan daukan eskutitzari ondo begiratu dion aŕen ez dio gauza beŕirik igeŕi eta "Ai, bai! ez galtzeko, eta kontuz eramateko esango ziran" (beti kontuz juateko, kontuz etortzeko, kontuz esateko, kontuz entzuteko, bai dio aitak) pentzatzen du mutiltxoak eta iru txakuŕeko ingitxoa erosi ta ezaŕirik botatzen du idazkia bidayen kutxatiĺara.

Etxeratzean aitak agiria eskatzen dio.

—Nun dek agiria?

—Zer agiri? Neri ez dirate agiririk eman.

—Zer egin diok ba eskutitzari?

—Ba, besteetan bezela koŕioko kutxatiĺara bota.

Au entzutean azitzen da aita "Aitiaren eta semiaren! —Iri esan baño len ere pentzatu beaŕ nian nik, ik ez iakala gauza onik egingo. I, ez aiz ba besteak bezelakoa ta. Au ere ezbeaŕa dek, eta ez makala ere gañera, seme bat euki eta bera iñosua! Ken akit auŕetik, mutil, ken akit, ik oraindik iñosokeri aundiagoak ere egingo dituk eta. Ire burutik lelokeriak eta tentelkeriak izan ezik, beste gauzik ezin erten litekek ba ta."

Onelako gauzak umeari esatea txit gaizki dago. Umea benetan erdi tentela ba'da beŕiz gaizkiago oraindik, min geyago emango diolako, eta bere eŕua ez dalako erdi leloa edo lelo osoa izatea.

AŔITOKIETA.

Elebitza, irazkintza ta abertzaletasuna

Egoki izango da aldi onetan gai au erabiltzea. Aldi bakoitzak bere e... kizuna izan oi dau, eta gure aldi onek, agiri danez, eginkizun asko ... dauskuz. Araudia laister bayetsiko ei-dabe. Eta, yakiña, Araudiak ara... erakaŕiko dauskuz. Ikastola-arazoak, gure aburuz, eztira kaskaŕenak ... Elebitzari bideak edegiteko zer egin ete dogu? Batez be, baña, euzkera... tu ete dogu erdereagaz batean ikastoletan sartzeko lez? Erdel-eŕietako ... ume erdeldunak zein urtetaik asi bear dabe euzkerea ikasten? Arbe... itaun oneri bitara erantzungo dautse: irazkintza maitaleak onelan ... dauskue: erdel-eŕietan berandurarte —12-13 urte— eztabela euzkerarik ... ten asi bear ume erdeldunak. Abeŕi ta Abeŕiaren izkuntza maitaleak ... bestela esango dauskue: Abeŕiaren ume guztiak txikitandikan asi bear ... bela abeŕi-izkuntzea —euzkerea— ikasten.

Ona ba yakitunak eta abertzaleak, batzuk bestien aurka, gaŕantzi ... diko arazo oni buruz. Zean erabagi?

ELEBITZA TA IRAZKINTZA.—Irazkintzak, emon dauskun ... emoteko, ziorik asko dauka. Yakitun asko ibiĺi dira, or-emen, elebitza ... gokozan arazoak arakatu ta ikasten. Emon daben erantzuna, beraz, ... ditsu baten erantzuna, yakitunarena baño. Yakitun oŕeik ikasi dabe... aundiak sortzen ei dira umearen kaltez ikastoletan ume txikienari ... ŕen elea irakastetik. Ez ei dau ikasleak berandurarte ikasi bear ... kuntzarik. Bestela, ikaskizunetan atzeratu egiten ei da izkuntza ... ondo eztakialako eta erdizka ezagutzen dauzan izkuntza biak be nastu... ten dauzalako. Izkuntzak nastu ezkero, baŕiz, adimena be nastu edo ... bear. Ikastea gatxa izaten ei da, adimena astiroegi zabaltzen ei da, ... roko indaŕak alper-alpeŕik emoten ei dira.

Zer egin beraz? Erdel-umeai euzkerarik irakatsi ez amairu urte ... artean?

¡Arazoak egokigo, yakintsu arauz erabagiteko da irazkintzai ... tzak diñuanari yaŕaiki, eŕazago bigurtzen dira azikera-arazoak; ... yoriagoak artzen dira; geyago ta sakonago irakasten da; umeak euz... alaitsuago ikasten dabe.

Ezta, baña, irazkintza, ikastola-arazoetan nagusi bakaŕ. Lenengo ... tzat, benetako irazkintzak ezin ezer agindu lei uskurtz-aginduen aurka... ñera, irazkintzak emoten dauzan legeak aundizka egokiak izan aŕen, ... emen, gaur edo biar, arazo onetan edo aretan, ba-litzake ain egoki ... tea be. Are geyago: irazkintza legeak baztartzetik kaltea sortu lei, ... irazkintza lege oŕei men egitetik kalte aundiagoa sortzen ba-yaku?

ADIBIDEZ.—Ba'dakigu zertan dagoan euzkerea. Abertzale arau ... ratu ezkero, min egiten dausku biotzean euzkerearen bera beaŕak. ... rearen bera beaŕak. Euzkerea, beraz, yaso egin gura dogu, indartu, ... edertu ta zabaldu, bere usaña Euzkadi ziar edatu ta baŕeyatu daite... kerearen usaña Euzkadi guztira zabaldu artean eztogu taketxik egin... irazkintzeari be laguntza eske gayatozko, laguntza beaŕean bal-ga...

Oar, baña: Euzkadi'ko umeak amairu urte bete artean erderaz ba... egiten ba-dabe, euzkerarik ikasten ezpadabe, amairu urte bete ezkero ... dun geratuko dira, eztabe euzkerarik ikasiko. Orixe bera jazoten da ... gatik bestela ainbesteko negaŕak? Zertan negar egin umeak euzkerarik ... takiela-ta? Eŕi bateko umeak erdeldun diranean —gurasoak euzkeldun ... aŕen— eŕi aretan euzkerea il agiñean dagoala esaten dogu. Zergatik? ... umea danean ikasten ezpadau euzkerea, gerora eztaualako ikasiko. ... kigu gazte ta gizon askok ikasi dabela euzkeraz itz egiten. Ikasi? Oar... geyenak ozta-ozta itz egiten dabe, autualdietan gai gitxi erabiĺi al ... dabe. Yakiña, eliztiak eztau izkuntzarik irakasten, izkuntzaren arauak ... Eta araukaz ezta "itz egiten", itz egiten yakin ezkero, "itz ondo eg... ño. Oŕetarako itz egiten yakin bear da. Eta umea da itz egiteko ... Umearoan ikasten da itz egiten, umearoak emoten dau eŕaztasuna, eta ... lotsea kendu be.

Gañera, amairu urte bete ezkero, Euzkadi'ko umea erdel-giroan (... te) buruz bera sartuta geratzen da. Ikaskizunak erderaz egin bear, ... erderaz egiten dautse erdeldun asko diralako eta ardura gitxikoak ... irakasleak erdeldunak izango dira, bear ba-da ikastera be erdel-eŕira ... izango da: oŕa dana erderaz egin beaŕa. Eta erdel-giro oŕetan murg... dagoanak euzkerea ikasi bayetz? Erdel-eŕekan aratinik yausi dan ... euzkerea ikasi? Oŕetarako borondate sendoa bear da, eta, zoritxaŕez, ... tien borondatea argala da. Batek edo bestek egin legike, geyen-geyen...

ELEBITZA TA ABERTZALETASUNA.—Etxako, beraz, atsegin A... irazkintzaren legea, emen beintzat. Irazkintzaren legea bete ezkero, ... ŕiak galtzen urten bear. Eta eztago Abeŕia, Euzkadi beintzat, galt... teteko.

Euzkereari eusteko indar guztiak eztira geyegi. Eragozpenik eztogu ... iñola be. Euzkerea umeai sartu bear dautsegu. Umeak galdu ezkero, ... dia gora-bera, euzkerearenak egin dau. Irazkintzari kalte egingo dau... la? Irazkintza bidea da. Arazo onetan bide luzea. Eta bide ori luze... dago galtzoririk aundiena euzkerearentzat.

Umeak eragozpenen bat izango dabela? Dana dala, euzkerea zabal... tean izango da. Eta zer da gaŕantzi aundiagokoa, euzkerearen eriotza... ume batzuen atzerapen txiki bat?

Beste itaun bat: Orañarteko ume euzkeldunak be, eztabe ikasi bear ... erderea txikitatik? Oŕek be atzerapena erakaŕiko eban. Eta atzer... ezaŕi dauskun atzerapena gogo onez eroan ba-dogu, euzkerearen ber... deak eskatzen dauskun atzerapen apuŕa ez ete dogu eroango?

MIKEL...

Mendizaleak

Ernio'ko gaĺuŕean, Eŕamu-igandez, izan zan batzaŕaren ondorengoa dogu Gipuzko Mendizale-Batza'ren jaiotza. Gipuzkoaŕ ordezkariak—Batzoki geienetakoak beintzat—oso gogo onez artu zuten Batza au. Abertzaletasunarentzat onuragaŕia litzakela-ta, oŕa, guziok, onuaren biĺa. Abeŕi maitasuna euzko-biotzetan kilimakatzaĺe dagerkigu. Maitasuna da gure ikuŕitz mardulena; maitasunaz atea guziak iriki oi-dira, ta, guazen bada maitasunez gurera...

卐 卐 卐

Baña, gurea. zer ote mendizale, edo izateko asmoz aizen abertzale...? Mendiratzea, ta mendiratzeakin abendari letorzkiken onei bakaŕik begiratuta "Mendizale,,'en egin-beaŕa betea jotzen al dek?

Ibiĺaldi-leiak eratu, estalpeak zutiṫu, ituŕiak txukundu, bideak markatu, kutxak ipiñi eta abar, "Mendizale,,'en bizia osatzen dutela ustetan bizi al aiz..?

Araudiari eŕepatuta aŕazoiaren jabe aiz ezpairik gabe; gabe, oitatu ditugun gauzok, bide bat gure erpiñera iristeko besterik ez dirala jakin beaŕean aiz...

Gure asmoak zer diran ba, galdetu al dek?

Ez dek erantzun eŕeza; ezta gaitza ere. Asmoak, ta, oraingoz, asmoz bakaŕik bizi ba gaituk, etoŕiko dek egi izango dirau garaia—, ugari dituk, belar gaiztoa gure baratzean lez; bañan, abeŕtzale, askoz piñagoak; jatoŕak benez.

Lanera baño len—lan ageria alegia—gure sendia ezagutu bear degu, edo gutxienez bere beŕi izan beintzat.

Orain arteraño senidien beŕi, legezkoa, gutxi ditugu; beste askorena ba 'degu, entzundakoa, baño ez legez; au da: Gipuzko-Mendizale-Batzaŕa saŕtu nai dutenen txartela izenpetzea, ta izenpeak erakartzen dizkion egin beaŕen jabetza ta lanerako griña. Ez bai dira, garaiok, alperkeream nagitzeko. Estatutoa etxera bidean degula, areago.

Beraz, abertzale, abertzale izena zer esan nai dun dakiken euskotaŕa. Lana egin bear diagu. Izkuntza ta Eŕi-yakintza, mendizaletasunaren aitzekiz oraingoz. Gero... gero, ikusiko diagu zer komeni dan Abeŕiaren aintzartako.

ORPO.

Portugalete'ko Euzko-Langille-Alkartasunari

Batasun goralgaŕi eta anaṫasun oso-osuan eratu da, "Ibaizabal" ixeneko ibai-ontzijetako Euzko-Langiĺe-Alkartasun bazkuna. Bazkuna onetan ainbat euzkaldun gagoz batuta, eta euzkaldunok geure euzkereari juakanez bere biṫaŕtez zabaldu biaŕ dogu izkuntza onek daben aberastasun eta gaŕantzija.

Portugalete Euzkadi'ko eŕdeltzaletasun eredua da, gaur ainbat euzkotaŕ zintzo dira uri aretan Euzkerea ikasten dagozanak, geuk Euzko-Langiĺe bazkuna onetakuok emon biaŕ dautsagu eredu agirija. Oṫu gaṫezan geure batzaŕetan geure izkuntza erabiĺṫen, eztakijenak ikasi bedi, eta geure artian Euzkerea erabiĺi gura daben euzkotaŕak eŕestasun osuak emongo dautsaguz.

¡Zeinda guk erabiĺi biaŕ dogun bidia? Geure Euzko-Langiĺe-Alkartasunak eralduṫa daukana. Kistaŕ amaṫasuna, Euzko-Langiĺe aldezko bide zuzena. Ugazaba ondoko eta ondo ulerturiko batasuna. Alkaŕ-konpondduteko gogo-zintzotasuna, eta Euzkadi geure abeŕi maṫe onen aberastasun gura ixana.

Ondo oldoztuta arazo gustijok gogo zintzoz eta kistaŕ-zaletasunez edeŕto eruan giñakez auŕera. Euzko - gogua beti goṫik. Euzko-zaletasuna beti geure ondoren, eta alkaŕen ganako maṫetasuna badogu lan eŕez-eŕaza ixango dogu.

"Ibaizabal" ibai-ontzijetako euzko-langiĺak bijotz onez. eta gixeŕte arazo-aldez gogoz jaŕaṫuten badogu, garaitza geugaz ixango dogu. Euzko-Abeŕi-aldez ekin da ekin, sarija berak emongo dausku-ta.

LENDAKARIJA.

Autuka-mautuka

BALPARDA'REN ITZAK ETA MITZAK

Balparda ilgo danian, Calle Ituŕino'k ilizki auxe ezaŕiko dautso: "Abeŕtzalien maĺu, edestijaren sagu ta Ateneo'ko gogaigaŕi zana, ementxe datza".

Gixon au zer dan eztakixube. Bein gaste zalarik, ispiĺu-auŕera juan zan eta bere burubari auxe iñotsan:

—"Ene Gergori maṫe ori; gastia zara, aberatsa, buru-argija, adizkide onak daukozuz, neskatiĺak maṫe zaṫube, jakintsuba zara. ¿Zer paltau ete yatzu zeuri? Bere burubari olantxe iñotsan, baña abots senduaz. Ixilka-mixilka bere amatxu gelaratu zan; semiaren tentelkerijak entzutian, didaŕ-egin eutson:

—Zer paltau yatzun? ¡Ai, Ger gori-gergori, sentzuna, sentzuna paltau yatzu!"

"GACETA"-TXURI

"Jaungua'ren ixenian, Miren Neskutza'ren ixenian eta Deun gustijoi dirautzubet: "Bizkataŕ, abeŕtzale gustijak eŕeboluzionarijo goŕijenak dirala".

Au eta aŕas geyago, be, idatzi ta esan eban izpaŕingi doloŕ oŕek. Agintarijen kontra jagiṫen danak eztaukola Goikua'ren azkespenik. Eta orain iṫaunduten dautsogu izpaŕingi ugerdo oŕi: Monarkikubetzaz zer diñozu? Oŕ Bilbao'ko monarkikuai arma edo iskiĺu - piĺuak idoro dautsoez. Eŕeboluziño ikeragaŕija gertuten ebiltzan.

Baña geure "Gaceta" - txuk orain eztauko tinta goŕirik. Monarkikuen kontra ezertxu eztau idatzi. Baŕe-iŕi lirain, atseginkoŕ bat egin dau. ¡Abeŕtzaliok ixan ba-giñan arma oŕein jaubiak!

JOSTUNA ENAZ!

Aldun-etxera kanpotaŕ bat eldu zan. Eta ete-zañari iṫaundu eutson:

—Urlia oŕ ete-dago?

—Eztago.

—Berendija, be, eztago ala?

—Ez, eztago. Kanpotik da.

Eta azkenez kanpotaŕak trajetea emonaz esan eutson ate zañari:

—Emen eztagozan-aŕen, be, eruan egijezu neure tarjetea, jostuna enazala jakin dagijen...

TXAPELA!

Euzko-Araudija aprobauko dan egunean, euzko-txapela buruban daula Lopez Goikoetxea alduna juango ei-da. Gixon oŕen abixenak edeŕak dira. Goikoetxea Iruretagoyena, Intxauŕandieta eta abaŕ Eta ori entzun ordukoxe Irazusta jaunak txapel edeŕa abindu eutson. Lau euzko-abixenak, ikuŕdija eta azpijan: Gora Euzkadi!

Iño!, olako txapel bategaṫik Royo Villanova'k, be, bere autarkija emongo leuke. Gomariz jaunak, be, "Alzibar,,'i txapel bat eskatu eutson. Araudija aprobauko danian, aldun gustijak txapelakaz juango ei-dira..

EŔEGE OŔEIK

España'ko eŕege kankaluba zanak ames andijak daukoz. Bere asaben aulkira baŕiz be etoŕiko litxakela adirazo dau. Baña "para sacrificarme por mi país". Ogei edo beŕogei miĺoi sakelean gordetia lango sakripizijorik eztago.

Azkenez: "...todos los españoles que amamos a España estamos de luto...". ¿Zenbat kostau ete-yakoz janzki baltzak? Bilbao'ko eŕegetaŕak eztagoz "de luto" na. Iskilubakin jolasten dira...

ERRIJETATIK

EŔIGOITI

ABEŔI-EGUNA.—Abeŕi-Eguna bide zala eŕi onetan egin ziran jayak, iragaŕi ziran lez egin ziran.

Jayok gaŕantzi aundija ixan eben. Eta eurok ospatuten, oztetza aundija eldu zan.

Jayak jolastuteko ixan be ixaten dira-ta, emen be alantxe jolastu zan oztetzea, zaŕ eta gaste, gustijak jolastu be.

ABEŔI-DOMUA. — Abeŕi-domubari ba poliṫo erantzun eutsen, bakotxak beren eguneko alobertxuba Abeŕi-aldez emonda. Abeŕtzale-egin biaŕa betetia orixe da ixan be: abeŕtzale-arazo gustijetarako gertu egotia.

IGANDEKO JAYAK.—Andoni deunaren jayak eŕiko jayak dirala-ta, jai ospatsubak egiṫeko asmua dogu. Ezpatadantzarijak be ixango doguzalkua diñue, ba.

Eta oneik, Mauro azkaŕaren soñuban, dantzak-dantza egingo dabez.

Eta berau dala-ta, ozte aundija bertoratuko da, ezpatadantzarijak dantzan ikustia atsegingaŕija ixan be ixaten da-ta. Gastiak jolastu daṫezentzat be, euzko-jolas garbijak ixango dira.

Oŕetarako gure Mauro txistulari trebiak, euzko-soñurik berezijenak joko dauz.

Geure zaindarijaren jayak ospatuteko, olangoxe jai garbijak eraldu biaŕ dira eraldu be.

Eta abeŕtzalia danak, enparauko itsu-soñu zikiñetan-eta, eleuke dantzaldi bat be egin biaŕ.

JAYO'TAŔ EULOGI.

MENDARO

IRUKOITZ DONEA.—Mendaro-zabal baĺerakoak ospatu zuten euren Zaindari, Irukoitz Deuna'ren eguna. Elgoibar'ko txistularik an izan ziraden. Meza nagosian itzaldia egin zien Aita Kaputxiño batek. Ederki egin ere. Gero auŕeskua gure lagun Zabaleta'taŕ Simon eta Gotzon'ek. Astelenez ere eŕomeria.

NASKALDIA. — Aretxabaleta'tik etoŕiṫa agurtu ditugu Olazabal'daŕ Anastasi ta Domeka. Gure artean da apaizgai Garitaonandia'taŕ Gergori. Uŕen arte.

ARNO-MENDI.

Uaŕa.—Ixen-ordeko poliṫa aŕtu dezu. Gauŕ idazlan au oso labuŕtu dizut, beste guziai bezela. Tokirik eztegu, agintariai eskatu diegu ta laster izango degun-aŕen. Artio azketsi.—L.

GALDAKANO

AUZO-JAYAK.—Gomuzio'ko auzonekuak jai ospetsu ta euzkotaŕak egin ebezan iĺa onen 11'gaŕenian. Benetako abeŕtzaliak ortxe doguz.

JAKINGAŔIJA.—Eskeŕak eŕiko agintari ta burukidiai, auŕerantzean ... dakano'tik Bilbao'ra deitzia u... ñez, beŕogeta bost zentimo ... Jakingaŕi ta pozkaŕi.

EŔIKO EUZKO - BATZOKI...

Lenago, be, onetzaz idatzi dot, ... argitaldu etzalako, baŕiro ekin... tsot, neure gardiz, ba, gaŕantzi... dijenetarikua da. Biaŕ-biaŕekua ... giñuan, gure eŕiko euzko-bat... kirol-bazkun bat antolatzia. ... oŕetan bildu biaŕ litxakez, ba, ... taŕ kiroltzale gustijak.

Gure eretxi edo gardiz biaŕ-bi... da aldi onetan euzko-kiroltzale... na egiṫia, kiroltzaletasunaren ... beste euzkotasunik eztauken ba... bazteŕtuteko. Euzko-gaste asko ... bazkun oŕetan. Eta euzko-ixab... arerijuak kalte baño eztautse ... Zer diñue arazo onetzaz Galdak... Batzokijak? Oneri ekingo dau... asmo au auŕera eruan biaŕekua ...

BASAKI...

Uaŕa. — Asmo ori, Galdakano'... -eze beste toki gustijetan, be, ... biaŕlitxake. Emen Bilbao'ko E... -Gastedijak asmo bikañak daukoz ... dala-ta Kirol - Bazkuna'k egin d... Euzko-gaste bat eztaikegu ikusi ... zetariko bazkunetan geure-geurian ... ranetan baño. Edeŕto egin dozu ... sakiña" adizkide, oŕkual del-egi... Uste dogun baño gaŕantzi geyago ... ko asmo oŕek.—L.

Euskeltzaleen Orratza
Saltzalientzat
Lko. BAT
Saneurri berezia
Legazpi, 10'an. - Urrut. 13.777. - Donostia